

*Felix Ugalde Iraogoitia*  
*Ermua, Bizkaia (1934)*

Aurkibidea

## Biografia

Elorreta Beko baserrian jaioa. Baserrian eta Eibarko Alfa lantegian egin zuen lan. Andrea Bariñakoa zuen.

## Zintak

### ERM-168

- **Proiektua:** Ermua eta Eitzako euskara
- **Elkarrizketatzailea(k):** Aranberri Odriozola, Fernando
- **Data:** 1995-05-09
- **Iraupena:** 57 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar
- **Emalea:** Aranberri Odriozola, Fernando

# Pasarteak

## 1. Baserriko lanak

- **Erref:** ERM-168/002
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:00:05. **Bukatu:** 00:01:17
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

### Laburpena:

Ganaduarekin joaten ziren Eibarrera garai batean. Idiak ere izan zituzten eta aita idi-probetan parte hatzen zuen.

## 2. Ikatza eta ikazkinak; kare-harrobiak

- **Erref:** ERM-168/003
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:01:17. **Bukatu:** 00:04:12
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Ikazkinak eta txondorrak

### Laburpena:

Ikatza egiteko prozesua. Ikazkinak. Ikatza etxerako eta lantegietarako erabiltzen zen. Kare-harrobiak. Karea ateratzean sortzen den hautsa.

## 3. Ermuko San Martin ermita

- **Erref:** ERM-168/004
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:04:12. **Bukatu:** 00:05:57
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

### Laburpena:

San Martin ermita galduari buruzko kontuak. Erromeriak.

## 4. "Konbidau eguna"

- **Erref:** ERM-168/005
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:05:57. **Bukatu:** 00:07:09
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

### Laburpena:

Erromeriara Usartzara joaten ziren beti, baina gainontzeko lekuetara ere: Bariñara, Trabakuara... "Konbidau egunean" senideak inguratzen ziren baserrira.

## 5. San Juanak eta Gaztainerre

- **Erref:** ERM-168/006
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:07:09. **Bukatu:** 00:08:26
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

### Laburpena:

San Juanetan Eibarrera joaten ziren eta sua tontorrean egiten zuten. Abestu ere egiten zuten. Bedeinkatutako erramua jartzen zen.

## 6. Garai batean ardi gehiago zeuden

- **Erref:** ERM-168/007
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:08:26. **Bukatu:** 00:09:57
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Natura » Flora
- Baserría » Baserriko lanak » Artzaintza

### Laburpena:

Inguruan haritzak, arteak eta pinuak egon dira. Garai batean ardi askoz gehiago zeuden. Gatzatoa egiten zen baina gaztaia gutxi.

## 7. Baserrian ogia egiten zen

- **Erref:** ERM-168/008
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:09:57. **Bukatu:** 00:12:07
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Baserría » Baserriko lanak » Errota

### Laburpena:

Ogia baserriko labean egiten zuten, lapiko handi batean. Baserrian garia eta artoa ereiten zen eta errotetara eramaten zen. Errotabarri.

## 8. Gerra ostean errotak itxi zituzten

- **Erref:** ERM-168/009
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:12:07. **Bukatu:** 00:12:57
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Errota
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

### Laburpena:

Estraperlorik ez du ezagutu, baina behin idi bat eraman zuten haien baserrira. Gerra ostean irinarekin kontrabandoa egiten zen eta errotak prezintatu ziren.

## 9. Ura bonba batekin eramaten zen baserrira

- **Erref:** ERM-168/014
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:14:43. **Bukatu:** 00:15:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

### Laburpena:

Ura Urkotik haratago hartu izan dute baina lehortzen hasi da. Bonba batekin hartzen zuten ura. Inguruko lekuak aipatzen ditu: Untzuma, Lindari...

## 10. Baserriko bideak eraikitzen

- **Erref:** ERM-168/016
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:16:07. **Bukatu:** 00:18:38
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

### Laburpena:

Baserrietako bideak egiten ibili ziren Eibartarrekin batera. Gerora dirua jarri zuen Ermuko Udalak. Zatika eraiki dira bideak, dirua egon denean. Garai batean bideak konpondu egiten zituzten baina euriarekin dena apurtzen zen eta beti gaizki zeuden.

## 11. Urko azpiko kobazuloa

- **Erref:** ERM-168/018
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:18:59. **Bukatu:** 00:20:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

### Laburpena:

Harrobia ia baserriraino heltzen da. Ur hotz-hotza ateratzen duen leize bat dago harrobitik gertu.

## 12. Azerien uxaldiak; azkonarra

- **Erref:** ERM-168/020
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 00:20:25. **Bukatu:** 00:23:26
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Basoko animaliak

**Laburpena:**

Azeriak izan dituzten baserri inguruan beti, oiloen inguruan. Uxaldiak egiten ziren garai batean azeriak harrapatzeko. Behin 76 hil zituzten. Erbiak eta azkonarrak ere asko ehizatu dira. Azkonarrak dena apurtzen du.

**13. Katamixarrak eta basakatuak; hegaztiak; ardiak**

- **Erref:** ERM-168/021
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:23:26. **Bukatu:** 00:27:11
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Natura » Fauna » Basoko animaliak

**Laburpena:**

Katamixar asko zegoen garai batean. Gozoa omen da jateko. Basakaturen bat edo beste ikusi izan du elurretan. Haien larrua saltzen zen. Garai batean txori asko zeuden, jateko askoz gehiago zutelako. Arranoak. Ardiak eta txakurrak.

**14. Baserrir argindarra heldu zenean**

- **Erref:** ERM-168/023
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:28:31. **Bukatu:** 00:29:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

**Laburpena:**

Baserrira argia heldu zeneko denbora gogoratzen du.

**15. Ganaduen hermandadeak**

- **Erref:** ERM-168/024
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:29:20. **Bukatu:** 00:30:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

**Laburpena:**

Ganaduen ermandadeak Arrajolan (Eibarren) egiten ziren. Nola funtzionatzen zuten kontatzen du.

**16. Errebatzeak**

- **Erref:** ERM-168/025
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:30:20. **Bukatu:** 00:31:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

**Laburpena:**

Etxe bat erretzen zenean izaten ziren errebatzeak ezagutu izan ditu. Eibarko Amaña auzoan gertatu zen behin.

**17. Meza eta ezpata-dantzariak**

- **Erref:** ERM-168/027
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:31:33. **Bukatu:** 00:32:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak

**Laburpena:**

Abenduak 23an meza egoten zen eta Ermuko ezpatadantzariak izaten ziren. Ardoa eta txorizoa ere eskaintzen zen. Meza emateari utzi zenean galdu zen dena.

**18. Tenporak eta ilargiaren faseak; erreka**

- **Erref:** ERM-168/032
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:34:05. **Bukatu:** 00:36:18
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Meteorologia

**Laburpena:**

Tenporak nola ulertu kontatzen du. Ilargiaren faseak. Errekan karramarroak harrapatzen zituzten. Iturria zegoen deposituaren ondoan.

**19. Berorika abadeari egiten zitzaion**

- **Erref:** ERM-168/033
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:36:18. **Bukatu:** 00:37:27
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Euskara » Tratamenduak

**Laburpena:**

Hika egiten zaio gazteagoari eta zuka helduagoari. Berorika abadeari egiten zioten. Sotanarekin jazten ziren.

**20. Santa Agedan baserriz-baserri kantuan**

- **Erref:** ERM-168/035
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:37:30. **Bukatu:** 00:40:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda

**Laburpena:**

Gabonetan jatekoa ezberdina izaten zen. Santa Agedan kantuan joaten ziren baserriz-baserri. Kanta ezberdinak zeuden. Baserriek txanponen bat edo janaria ematen zuten.

**21. Soltero-despedidako anekdota**

- **Erref:** ERM-168/037
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:40:40. **Bukatu:** 00:41:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

**Laburpena:**

Ermuako Ziriako izeneko gizon baten soltero-despedidan, Juan San Martinekin izandako anekdota kontatzen du.

**22. Gaztetako kuadrilla**

- **Erref:** ERM-168/038
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:41:56. **Bukatu:** 00:43:22
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

**Laburpena:**

Komedianteak ikusten zituzten zirkoa Eibarrera joaten zenean. Ermura eta Eibarrera, berdin joaten ziren. Kuadrillako lagunak Amazabalegitik (Eibar) Beranorarteko (Mallabia) baserrikoak ziren.

**23. Eztia nola egin**

- **Erref:** ERM-168/041
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:44:41. **Bukatu:** 00:46:25
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

**Laburpena:**

Felixek ez baina emazteak eztia egiten zuen garai batean. Prozesuaz hitz egiten du. Urtetik urtera eztia ezberdin ateratzen da.

**24. Apostuak eta "trabesak"**

- **Erref:** ERM-168/043
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:46:29. **Bukatu:** 00:48:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Aisia » Kirola » Pilota

**Laburpena:**

Eskuzko-pilotarako zaletasun handia egon da Ermuan. Apostuak eta "trabesak".

**Ahotsak.eus**-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

*2026-09-24*

**CC-by-sa | Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com